

JAVARNA ROMANA

Nr. 100.

Brasovu,

17. Decembre 1855.

GAZETA

TRANSILEVANESE.

Gazetă ese de dñe ori, adica: Mercurea și Sambata, Foișoră odată pe săptămâna, adica: Mercurea. Pretiilor este pe un an 10 f.; pe dijumate a. 5 f. m. c. înaintru Monarchiei.

Pentru tineri străini 7 f. pe 1 sem., și pentru anul întregu 14 f. Se prenumera cu la tot postea c. r., cum și la toti cunoscuți nostri DD. corespondenți. Pentru serie „petitu” se ceru 4 cr. m. c.

Partea oficiosa.

Maiestatea Sa c. r. apostolica, cu prea nalta otarire din 26. Noembrie 1855 s'a induratu prea gratiosu a denumi de consiliari de scăole in Ardealu: Pe secretariul de locuții Ioanne Carolu Schuler, pe directorul de carantina, Doctoru Pavelu Vasiciu, si pe parocul cetăței Peciu (Fünfkirchen) Doctoru Carolu Festl.

Partea Neoficiosa.

Din Bucovina. Sosindu finea anului ar' si cu scopu, ca o peana deprinsa si o capacitate iniciata in toti ramii progresului carii iamu facutu estimpu se ne recapituleze toti pasii de inaintare ce iam facutu si in anulu acesta. — Eu lasandu cele ce privesc la toata tiéra, ve insciutiezu numai atata, ca printr'unu circulariu consistor, din 4./16. Dec. se escrise unu concursu spre ocuparea statuienei de invetitoriu intr'o scăola triviala acum de nou sistemisata in Banila rusescă, cu salariu de 200 florini mc. si altulu pentru scăola triviala din Bihacze cu 180 florini.

Acesta veste e dela Pruth. Dee Dumnedieu, ca se vîna si pe la noi organizarea scăoleloru comunale si triviale. —

Din Banatulu Temesianu.

Despartimentulu alu V.

Scăole populare, bine sistematice.

(Urmare din Nr. tr.)

Despre partea intelectuala n'ar si reu ca invetitorii se pôta si catu s'ar puté mai invetiatati, pentruca siindu crescerea pruncilor maiestria cea mai fina intre toate operatiunile omenesci, asia dara nu ear' sta reu, ba tocma ar si de lipsa, ca se aiba unu inaltu gradu de cultura.

Chiarn si in impregiurările de facia va si cu scopu a tiené, ca deâca voimu moralicesce a cresce, invetitorulu poporalu se ne sia destuptat, de si numai in limb'a sa materna, pentru ca avendu de scopu crescerea si destuptarea poporului in massa, acelui debue conductori catra virtute, nu servitute, ca mai nainte candu scăolele se socoteau de propaganda iobagiei; catra onore, nu disonore, catra impresiunea binelui, si urgisirea reului, asia prin urmare cultivarea voiei, firesce urmaudu ca acesta fara cultivarea intelegerii nu se pôte gandi.

Eara cultura acestora se pôte cere si astepta dela orice invetitoriu care au trecutu prin scăola preparandesa, si numai se aiba o sistema asiadiata plina de idei, si obiecte cerute la crescerea poporului, dupa care cu lesnime se potu comunica invetiaturile cerute, — altumintrelea daca nui sistema, apoi nici idee, prin urmare nici principiu nici scopu pôte se aiba, macar de s'ar puté laudare si cu toate sciintiele cele mai inalte, sau ar si trecutu prin cele mai vestite universitati, nici unu folosu am ave. —

Despre partea volnica sau voia (morală) unu invetitoriu debue se fie modelu de virtute, modelu de adeverata cinstire de Dumnedieu, din leuntru si din afara. — Din leuntru cu tota pietatea si reverinta; eara din afara elu se stîmese beserica cu tota cuvenita reverinta, ca locul celu destinat, prin care se vederă adeverata din leuntru pietate. — Elu la locul seu se siéda, cu cea mai sfisoa, si mai venerabila pusetiune, — De canta elu cu o melodie dulce se cante, blandu iar' nu restitu.

Se nu indrepte smintele prunciloru in beserica (in unele locuri, in beserica lovescu, pedepsescu pruncii, tragu de urechi, de capu, ingenunchie pre baietii scolarii, s. a. s. a. ! !) —

Daca ceteșce, asia se cetășea, ca se fie intielesu de toti, de umbla in beserica, asia se umbla, cum se cuvine a umbla in casa Imperatului crescu, si cu unu cuventu, asia se se pôrte, in catu se pôta si modelu de adeverata cinstire dumnedieșca.

Eara daca auda defaimanduse numele lui Dumnedieu, si alte lucruri sacre. — Prin intristarea sa se arate ne placerea, nu ca fariseii de locu incepandu a fulgera, ci numai prin intristarea fetii, demonstrandu invetiaceilor sei si cu cuventulu, „ca, omul celu rea scôte din comora cea rea, si ca, din prisosala animii, graiescă gura, s. a.” ca invetiaceii sei si din trasnile fetiei lui se pôta prevedea greutatea pacatului acestuia, de a lua numele lui Dumnedieu indesertu; si asia cu un cuventu invetitorulu se fia crescinulu celu mai loial, cinstitoriu de Dumnedieu, onoratoriu si cu fapta, si cu cuventulu, ca numai prin acesta va sci stîrce stimatiunea universale asupra sa, si numai asia si va puté pastra antea invetiaceilor sei autoritatea. —

Invetitorulu se fie modelu de virtute, modelu de contenire — elu se nu fie betivu, totudeodata elu se se tienă in cea mai esacta curatiane; — se nu fie murdariu — se fia cumpatatu in mancare, si in beutura, si asemenea datinelor religiei, elu se postescă cu buna cuviintia, ca se nu dea scandal poporului, cu despretenirea datinelor, besericei străbunesci, sau stravechi, — ca se nu dea ocazie de smintela celui mai slabu in stiintie.

Eara in gustarea veselilioru, si bucuriiloru comune, se fie retrasu, — nu dicu, ca se nu ieia parte din ele, ci numai cu cumpetu si dupa cum lasa buna cuviintia; — dara se nu fie elu conductorulu — pentru ca prin acesta singuru de sine degradesa sacrulu seu capiteru; — si candu merge elu cu preotulu la vre o functiune impreunata cu ceva reverintia sacra, sau si la mese, nunți, s. a. s. a., elu se nu se faca de risu, cu cantarile sale de lume si de amoru. —

Asia dara invetitorulu, in gustarea bucuriiloru, si a veselilioru trupesci, se fie unu modelu de virtute, unu modelu de inventatu, in tru toate prin contenire.

Invetitorulu se fie modelu de dreptate, — elu se nu fie sumeti, se nu fie invidiosu — se nu fie certaretu, sau batjocoritoriu, ci prefiece carele se'lui onoreze dupa carapterulu seu propriu. — De binele de apröpelui se se bucur si de reulu lui sa se intristeze si dimpreuna se compatimësca; nedreptatea se o urasca, — milosu — indutoriu se fie — mai mariloru sei cu tota reverintia se faca desculu — si cu unu cuventu, totu ce aru dori ca sei faca altulu lui se faca si elu altua, — ca numai asia va puté secera stimatiunea publica, si se va puté areta, ca este adeveratulu implinitoriu alu sacralului seu oficiu.

Altumintrelea daca aceste epitete nu le va avea, degiaba nestenim, pentru ca ne avendu invetitoriu voia sa restrinsa, si tinermurita de regulele virtutii, si asemenea ceruta crescere morală cum va puté elu indrepta, sau dirige voie altora? — Celu ce n'are regula cum va sci da regula? — Cum va sci elu pre alti cresce in virtute — candu elu nici nu scie ca ce este virtutea, pre care elu o néga cu faptele sale.

Asia dara numai unu omu cu virtute, pôte se fia unu invetitoriu harnicu, coresponditoru scopului, si inalte misiuni de crescentru adeveratu. —

Monarch* a austriaca.

TRANSCILVANIA.

Брашов. **Лишьлареа тішпвлъ.** Днпъче пъпъ дп zioa de C. Николае се пъсесе пеа ка de ыпкъ котъ престе дінзтвлъ постръ, апои дп 7/19. Дечетъре фріглъ се фъкъ аспръ, къчі архітектуръ дп термотервлъ Романіанъ ста днптръ 13 ші 15 градсръ съзъ пълъ (тъкаркъ поі не аїчі овнпемъ dedagl a vedé знеорі ші 20 градсръ), апои се цорні totшодатъ ыпкъ орканъ (вішоръ) дпфрикошатъ, кареле дп пшрдце ачестеа се пшеште крі-възъ (зупгреште Nemere) de кътъ Nond-остъ, дп кътъ кредеаі ші ега съ ръсторне totъ ші дінінъ mal dбъ зіле, дп каре тімпъ зонорі totъ дрѣтвріе къ пеа, дпкътъ ера престе пштіцъ de a кълъторі din Брашовъ дп афаръ, фъръ періклъ de a рътъчі ші а пшрдсе дрѣтвръ. Еатъ дпсъ къ Bieni дінтр'одатъ въптвлъ* се дптбрсе дп алтъ въптъ кълдзросъ дпкътъ пеаоа дпчепръ а се топі; ачестъ толътате дпсъ дінінъ о жъштате de zi пштіа, днпъ каре атмосфера еаръш пріпсе аспрѣлъ de церъ съпътосъ. — Din ве-чина цёръ дпкъ се спъпе, къ а къзтъ пеа грбсъ, чеа че пе оієрі ші преа тъпгъе, еаръ віфорвръ кътъ аж фостъ челе din фонтъшна трекбътъ съпъ преа дпфрикошате ші стрікъчбое пштръ тарте ші чардъ (чірэл), каре mal престе totъ съпъ ліпсіте de зілъпостръ, пштръкъ пропріетарій дпкъ totъ пз се дпндзплекъ de a фаче пе ла тошіле лоръ ставле ші граждэрі прекът треввє съ зілъ тоді оашеній събт о клітъ съпъсъ атътъ de тълтъ ла фіріа зілъпостръ, каре mal въртосъ de къндъ с'ај пръпъдітъ ші стір-тітъ атътъ амаръ de пшдэрі пріп ръсбоіеле тарко - тъскълешті (дела 1769 дпкъбч) о'а фъктъ къ атътъ mal аспръ дп капъ de іорнъ, къ кътъ се маі фербінте дп ляпіле de варъ. —

— **Memoriaлъ янптр дрѣтъ de феръ.** Камера ко-щорчалъ de аїчі пз газеште къ дпчеркъріе сале de a тіжлоі дптиндореа ліпіел de дрѣтъ ферекатъ пъпъ ла Брашовъ; чі джнса зімъчо зімісесе ыпкъ дептатъ ла губерніалъ Църеі рошъпешті дпперсона D. Impix, de алтъ парте прегъті ыпкъ тешоріалъ дпток-мітъ ші ашкагатъ къ шаре гріжъ ші сжргзіпцъ кътъ дп. тіпіст-ръ de Biena къ ачелъ скопъ, ка съ конвінгъ пе ачелаш, къмъ дрѣтвръ ферекатъ дела Тешішора пе ла Сібіі ші Брашовъ дп-мітъ пъпъ ла Галадъ ар фі de чеса mal пеапъратъ трезвіпцъ.

— **Tіпарзлъ din Брашовъ.** Мълді пе din афаръ пе-днптрѣзъ din ляпіл дп anl, кам къ че се маі окпъ челе dбъ ті-мограїї.

Ръсппесвлъ mal пе скртъ ссте, къ ачелеаш се окпъ mal пшдіпкъ къ тіпъріе de кърдъ, de кътъ къ тіпъріеа de o мілъ атътъ шързпціше, каре дп о четате кътъ ссте Брашовълъ, с'ај дптилътъ фірте; апътъ дерегъторійе пшбліче къ фелрітеле лоръ протокобле, пегзеторітіеа къ атътъа соигантъ, етікете, фіркъларе, табеле, протокобле, вілете, дъ de лякъръ маі въртосъ тіпографіеі челеі позъ дпзестрате къ літере кърате ші фрѣтбесе de Прага, кіріліене, латіне, цермане de тотъ пласа ші чева гре-чешті, еаръ тіпографіа веке есте преа тълтъ окпътъ къ пшблі-хареа жърпалелоръ рошъпешті ші петцешті, челеа прекът ве-демъ, кам З кіле de dбъ орі пе септътъпъ, еаръ честеа totъ треі кіле, дпсъ дп ½ къ еснедіціпе de кътъ патръ орі. Къ тоате ачестеа тіпографійе пшстре totъ се окпъ ші къ тіпъріеа de кърдъ рошъпешті, петцешті ші зупгрешті, дінтръ каре зінеле се воръ тарта ші апътътъ; дѣкъ дпсъ din ачелеаш пз есъ ші маі тълтъ кърдъ, прічіна съ се кагтъ маі въртосъ дп цжптіпца чеа матеріалістікъ а тіпвлъ дп кареле трѣтъ, къндъ фіекаре алергъ дп къпвълъ рпнъ днпъ къштігъръ ші авзій, еаръ de o пайтаре дп зіміні, дп адевърата кълтъръ преа пшдіпкъ дп пасъ.

Деествлъ атътъ къ аліпреа къ totъ съфлетвлъ de матеріа-літъ, de матонъ фаче пе бмені ка съ віте къ totълъ de къл-търа чеа din ляпілтъ. Maі біне o мілъ галіні пе лякъръ de лякъш ші ляпілтъ, декътъ ыпкъ сінгъръ арпітъ пе о карте бывъ. O пштррінітъ осевіре дптре поі ші дптре попоръле челе маі ля-тінітъ ші totъбодатъ маі богате але Европеі апъсепе дп прівінда ачеста. Негзеторвлъ, атплоіатвлъ ші кіаръ тесеріешвлъ фран-дезъ ші енглэзъ, de ші бреле лоръ съпъ къмпнітіе totъдеаапа къ дрѣтъ, афъ totъш пе фіекаре zi кътъ о бръ ліберъ с'ај дімі-піца с'ај сіера, ка съ арпіче оїкъ дп о карге с'ај дпгър'унъ жър-палъ бзіпъ, ші ачеста о факъ еї totъбодатъ дп інтересвлъ партікъ-харівъ, къчі ачеста е дпсъшіреа ляпінъръ спіртвлъ, ка totъ-одатъ съ те ляпінезе кіаръ ші спрѣ а'ді къштіга тіжлоачеле віедеі. —

АУСТРИЯ. Biena, 16. Дечетъре. Съвскріпціпіле dela позлъ банкъ de кредитъ din Biena! Dінтръ о пшблічъпне din 14. maі афльтъ, къ дпбблзела пштръ къмпнірареа de акції ф'т атътъ de маре, дпкътъ дп локъ de 15 міліоне фіорині m. k., пе каре фанкіеріл фундаторі аї ачелъ банкъ ера съ ле маое алторъ къпі-

талішті din пшблікъ, дп кърсъ пштіа de чіпч зіле се съвскрісеръ de 625 міліоне фіорині m. k.! Ашеа съвскріпціпіле требвіръ съ се прекртме, дпсъ каре маі тълтъ ші de къмпнірареа се въ-здръ сіліді а се дептърта къ бзгеле дпфлате, пе маі пштънда съв-скріе пічі тъкар ыпкъ фіоринъ. Дптр'ачеа маіна сътъ de 620 міліоне дпкъ се ва редчче, adikъ се воръ касса акції de 505 міліоне ші воръ рътъпеа дп тъпіле бтепілоръ пштіа de 15 мі-ліоне. Штіесе къ адевъратъ, къ ла окасіпі кътъ а фостъ ачеста de актъ гліте тарі de спекуляції, самеарі ші алці бтепі де тотъ пласа се дпбблзескъ пштръка джпшил съ къмпніре маі тъп-тіеів акції ші апои пъпъ дпкъ съпъ кълдішоре, пъпъ че съпъ маі de модъ съ ле въпзъ ла алці къ къштігъ, къ тоте ачестеа о а-семенеа дпбблзель естраордінарі — ші дпкъ пштіа din къпі-тала імперіалъ — totъ адеверезъ атъта, къ впеле класе de оа-тепі ое афль дп стъпніре do къпітальрі фортъ тарі. — Жър-палее Bieni пе сплпдъ, къ дп зілеле маі din вртъ маі тълдъ конкірепдъ се ші бътейдъ ка орбі, пштръка съ апче каре дп кріпінте, дпкътъ ла борта бапкълъ требві съ стеа патроль, еаръ пе din афаръ прівегія полідіапії ші жандармії.

№ се поте ка бапкълъ ачестъ поі съ пз аїбъ о дпржхріпцъ пштерпікъ асвпра ттъроръ ратнрілоръ, економіче, комерчіале, індістріале, кътъ ші асвпра предгрілоръ de тошій, къндъ се дп-целце de cine, къ ачелъ бапкъ къ къпітълашвлъ сътъ de 100 мі-ліоне ва пшпе дп тішкаре ші черкълъчпе ыпкъ miliapdъ (mii de міліоне) ші маі тълтъ. —

DIN КЪМПОЛЪ РЕСБОІУЛЪ.

Ляреа Карсълъ есте фантъ комплітъ. Компънантълъ а-челеі четъцдъ Віліамъ Паша днпъче възъ къ пічі дінтръ о парте пз'ї віне ажъторівъ, ба пічі тъкар провіантъ ші къ гарнісона съ-феріа de фітъ атътъ de къмпнітъ, дпкътъ актъ ажъпесесеръ ка карпнаа de калъ съ фіе пшстратъ пштіа пштръ спітале din Карсъ, чеа дела Мравіефъ компънантълъ рвсескъ о дптълніре персоналъ каре се ші дптъжпль. Днпъ ачеста четатеа капітъмъ съвъ кендізіпні опоріфіче ші гарнісона се дете пріпсь.

Днпъ къдереа Карсълъ маі тълтъ жърпале тарі дпші да пъ-ререа, къ пріп ачестъ реслтатъ порочітъ Рсіа се ва дптърі ші маі тълтъ дп пшлпгіріе сале ші къ атътъ маі въртосъ валь-піда kondідіпіле de паче каре i се воръ проппне dela врео парте орі алта. Алтеле din контръ апъра, къ Рсіа ші къ Кар-сълъ пекъзтъ ші къ елъ къзтъ ера съ рътънъ totъ чеа че а фостъ, adikъ джнса пз вреа съ азъ de паче пшпъ атъпчі, пъпъ къндъ се ва маі афла врео пшпъ пічоръ de връшташъ пе пштъп-тълъ ei.

Дптръ ачестеа „Газета мілітаръ“ din Biena дпші дп прівінда ляреі Карсълъ вртътъреа пшрере. Мълді кріпдъ, къ рв-ші дпнъ къдереа Карсълъ воръ пшпта ка съ батъ четатеа Ерз-рим din Арmenia. Есте дпсъ дптребареа, дѣкъ пшптареа оғен-сівъ а рвшілоръ спре Ерзрим (ди Арmenia) есте къ пштіпдъ с'ај тъкар de сфтътітъ. Ноі пегътъ ачеста dea дрептвлъ. Есте штітгтъ къ аліаїї съпъ астъзі domnі aі Мъреі пегре ші съпъ дп старе de a скоте да оріче пшпъ алъ вскатълъ атътъ трзпе кътъ воръ афла еї къ кале. Съ пшпетъ дечі, къ Мравіеф ва дпчепе оғенсіва къ totъ артата са din Казкасъ, каре се поте сокоті ла 95 мі; атъпчі дпсъ аліаїї дпші воръ атпінца dela Требіонда дпнінте ші елъ пз ва пштіа дпнінта ла Каракісар пштръ ка съ апче дрѣтвлъ престе Асіа тікъ спре Константинополе. Че ар фі дпсъ къндъ аліаїї ар скоте о артать дп досвълъ лаі Мр-авіеф ла Баттъ? Атъпчі лінія de ретрацере а рвшілоръ е тъіатъ ші еї totъбодатъ съпъ атпінца дпкъ ші din фронтъ. Престе ачеста Отер Паша стъ лаі Мравіеф дп косте. Din тоте ач-стіа вртъзъ пштіа атъта, къ ляреа Карсълъ — дпнъ dбъ асал-търі реслнісе — ажъпесесе а фі ыпкъ пшпъ de оноре пштръ рвші, врезпъ фолосъ дпсъ de дпсемпътате пз ле адчесе пічідекътъ. —

Tier'a romanеска si Moldavі'a.

Iaish, 8. Дечетъре к. в. „Газета do Moldavia“ ne адчесе ачестеа:

„Dіваплъ цепералъ с'ај дпделетпітълъ дп сеанга de іері къ еманчіпіада ціганілоръ, ка дпцелепчпеа ші енергія каре'лъ ка-рактерісізъ. —

Проектълъ копілілъ адіністратівъ с'ај адоптатъ къ ыпкъ сінгъръ амандаментъ ла артік. 4, дп фпцелене къ пріпілілъ, кареле пз акордэзъ пічі o decdѣнпаре пштръ інвалізі, с'ај амі-катъ ші ла копій сугаръ.

Пиль ла промплада лециіріе, аїчі къ дрітъ съпъ дпдато-раді а дпфълоша ла шіністервлъ de фінанцъ ліста помінай а ціганілоръ лоръ, пштръ а кърора елібераре Вістерія dicпосеczъ

de o ресерв de 500,000 леи din SS тените пентрэ фачеріде de bine, dela департаментула квалтвлі ші а тіністерліде де finanze.

Ne vînă dela тіністерліде де finanță șnă mare памърд de adresa din партеа персоналор் партікларе, каре апласдъндъ тъсъра еманчіпадіе, декларезъ къ се леапъдъ де оріче деддъспаре пентрэ еліверареа циганілор் лорд. —

— Квестія деплінеі еманчіпірі а циганілор் с'аі фъкѣтъ ла ноі о квестіе импорта, din қасса памърлік лорд ші а релашілоръ ұн каро іі се ағыл легаді къ Mondo-Români. Прін алте үрі, четеле ачестеі үнгіле (neamă) тръиескі izolate de социетате ші се съсдинг маі талтъ прін гібьїи пеіерта, декътъ прін ачех а тъпелоръ с'аі прін останель. La noī ұнсь чеі маі талтъ din цигані, че факъ парте да өкспоміа каснікъ, плінескі прін останель интересі матеріале, пентрэ каре Domnii лорд се ұнгрижескі аі пнгірі ші аі ұнгрижка, ұнкътъ асътъ келтгіеіль респанде, de ші ны ұнгриже ла о сімбріе регламатъ. ұн астъ прівіре интересілік матеріале, пърді ар фі не квітъ, Domnul ны аре а претенде алта дела цигані, дар ачеста осжандітъ ла шервіе каре лаіл пнгірі де лібертата де аши пнгірі алең ұнъ алтъ патрондъ, дәпре алеңареа са о ресквишпъръ прін пнгірареа жзглік ұн көрсі де пнгір веќві.

Necmintitъ, къ сънт de лаітъ ұн концідерацие посідіа үноръ въдьве, ші а үноръ вътвріпі пептіпічоші, карій сънт депрінші а се серві къ цигані, ұнсь каре леңе съфытъ аі профапъ ұнгрижескіе пе съраквлік а се пнгірі къ съдбореа алтвіа ұнкъ ші маі съракъ ші ұнкъ робъ? Пентрэ асемене бімені болпаві аі скъпътаді, сънт ны пнгірі үноге ашевзъмітіе de бінєфачер; чі аветъ тобъ ұнкредереа къ челе веќі, къ каре сънт ұндаторіте топъстіріле челе маі ұнвадітіе, воръ ръсърі din тортъпътъ, ұн каре арбітрапілік ле үніе de від ұнграпате.

Астъ еманчіпадіе пе лънгъ ресоапеле де маі съсъ пеірпітъ се рекламъ de концідерација, къ топархіи че I тарі, карій прін солепелъ ұратагъ аі десфіндуатъ пегодвлік къ бітені ші скълвіа, актъ къндіз тарғиеле Европеі деңіре ръсърітъ політічеште с'аі ұнгінсіз dinköche de Карпаці, ші deckidз Ұріпчіпательоръ бінєфаріле чівіліоадіе; ұн піні үнъ модъ ны воръ съфері скълвіа ұн ком-плектвлік фазілілоръ лорд. Ұнкътъ ші ұнделепчіпіеа пе ұнгінсіз ұндаторіе de а фаче поі ұнсомі, de բыпъ воіе а просфора, ла каре пе ар конструище о пнгірі стрыіпъ, ші каре просфора, de о потрівъ рекомандъ пе Mondo - Ромъні, пе пнгірпътъ ші ұн черів.

Ачесте концідерација пе ұнкрединцізъ, къ діванвлік үніпітъ че амъ с'аі օкніпітъ de dichozidіїе ачестеі квестіе интересіеантіе, се ва аръта ұн фада Европеі вредникъ de а са ұналтъ кіетаре, ші тогъодатъ ва комына къ ачесте ші алте концідерација че се паскъ din астъ префачере сочіалъ.

— Секретаріатулъ de статъ прін офісілъ din 6. Дечембре, Nr. 4279, пнгікъ къ din ұналтвлік опдинз Фоаеа „Ромъніа Літераръ“ с'аі өзпітіматъ къ тотвлік de астъзі ұнлайтіе, пентрэ пнгілікареа үноръ артікъле сішіте din چерквлік բыпъ квітіпі, ші прін ұнтаре ұн контра регламелоръ чепсіріе, каре къ есепде ера лъсатъ ұн респіндіреа персональ а педакторвлік ачей фоі.

— Фріглік спореште ұнтр'пнъ модъ сімдіторъ, термотем-трылъ ромілік аі ұнсемпнатъ 21, ші астъзі diminéдъ 23 граде. Чева маі естраординаръ есте къ барометрвлік аі ажыпсіз да о ұнълітіе форте маре, de 340 міні de Нарісъ. “

Онъ інстітутъ de Смінтіці ұнкъ се проектізъ ұн Молдова.

Актеле прівітіре ла ачеста сънт ұртътіреле:

Департаментулъ ұнкърілоръ пнгілік.

Nр. 2509. Пе темсілвлік ұналтвлік апостілъ ұнсемпнатъ асъ-пра рапортвлік Uсало протомедіклі Ага Стеж, че аі фостъ ұн-сърчинатъ а проекта модвлік чең маі сіотематік ші потрівітъ прінчіпілоръ штіпіпітіе пентрэ zidipea үнълік оспіталъ ұн апрапіе-реа топъстіріе Neamțу пентрэ смінтіці ла тінте.

Департаментулъ ачеста алъ ұнкърілоръ пнгілік фаче обше-ште къпоскътъ атътъ чітатвлі рапортъ къ ұналтвлік апостілъ кътъ ші ғроектвлік алкътвітъ de Ұлті протомедіклі.

Ресолюціе dominească.

Ұлті Ворнік ұнкърілоръ пнгілік ва ұнсърчіна пе Ұлті ар-хітектвлік Brandel а тарде dimpreună къ Ұлті протомедіклі спре а черчета ұналтвлік менітъ de а съ edifika інстітутълік чітатъ, ші ұн ұнгрижларе къндіз ны ар ръсънде ла теніреа ұлті, а'ші алеңе алъ ұнкъ ші ұндеңіпнатік пентрэ қыздіреа біналей. Ұн 20. Маі 1855. —

Бртсезъ іскълітіра ұнълітіе Сале.

Преа дұдділате Доамне!

La 11. але լнпеі треккете Марцій ұнълітіе Востръ аі үнівоітъ а ратіфіка ұнсърчіпареа прімітъ de іскълітвлік din пар-теа фоствлі Старедж аі топъстіріе Neamțу, ка съ алкътвітескъ прінчіпілік штіпіпітіе че аі а сложі вазъ архітектвлік ұн фаче-реа ұнапвлік үнълік оспіталъ пентрэ смінтіці ла тінте ла җіса топ-пъстіріе, ші в'аці інтересатъ ұнсозі ка съ се реалізеа ачеста-ідеъ ұнтр'пнъ кіпк вредникъ de епока ұнълітіе Востръ. Искъ-літвлік с'аі օкніпітъ дар, къ ұндоітъ земъ ұн ұнсърчіпареа пнгілік аспары, ші копозитъндік атътъ съвепіріле сале пентрэ асемін-ашевзъмітіе, пе каре аі автътъ окасіе de a ведеа ұндеосеітіе қапіталі, прекът ші челе маі класіч ші маі поэзъ ұвраже пнгілі-кіті асъпра ачестеі матерії, аі ұндеңілітъ ұнкърареа че о съ-пнгілік аічо алътвратъ ұнтінатеі апредіаціе а ұнълітіе Востръ. Ұлті сперека къ de се ва алкътвіті ұнапвлік архітектонік ші съ-ва съвърні zidipea ұн потрівіре къ indikasiile dato ұн ачесте ұнкъраре, edifіcіалъ ва ръспанде тұтвроръ леізітілоръ черері че съ потъ фаче астъзі ұнпъ штіпінда ші ұнкъніпітіріле локале. Еар-пентрэ а потріві маі үніе ұнапвлік zidipea къ ұнпредіпітіріле тен-реплі, іскълітвлік роагъ пе ұнълітіе Востръ съ үнівоітъ а порточі департам. ұнкърілоръ пнгілік, ка съ командае пе Ұлті архітектвлік Brandel (каре ші еете ұнсърчінатъ de қытъръ де-партиаментулъ къ zicaslă обіектъ) а тарде dimpreună къ іскълітвлік ла топъстіріе спре а ръдика үнълік топографікъ маі ексактъ ші спре а стадія ұнпредіпітъ къ іскълітвлік пе фада ұнкълік тоате атъпапцітіе ұндеңіпірілоръ локале; ұнптерпітікъ fiindъ totâ odatz іскълітвлік, ка ла ұнгрижларе къндіз ұнкълік алең ма-інте с'ар гъсі къ ны кореспанде ұндеңіпітъ скопілік пропсікъ, съ пнгілік къвта үнълік ұнкълік маі потрівітъ, пе каре съ'ліді пнгілік а шіdemарка пентрэ edifікареа оспіталвлік ұн квестіе.

Алъ ұнълітіе Воастре

Пре плекатъ ші съзість съзъ
Іскълітъ Dr. Стеге.

Ұн Съплементулъ Газетеі de Модавія Nr. 91, съ афъ-пнгілікате ші прінчіпіе штіпіпітіе ші проектвлік органісірі ин-стітутълік. Ұнкъпері сънт пентрэ Смінтіці-комодо, се-рвідіе de тінвіе, тóтіе ачесте проектате de Dr. Стеге ші прімітіе спре ұнфіндаре. —

Cronica straină.

ФРАНЦА. Paris, 20. Дечембре п. „Моніторъ“ aduce үнъ декретъ ұнптертескъ, прін каре съ пнгілік трактатълъ ұн-кеітъ ұнтр'е Свеџіа, Франда ші Англія.

Ұнчепітълъ сънть аша: респектіві съверапі, kondzii de до-рінда de a превені орче ұнкъркаль че ар пнгіріе контэрва кът-пнгілік дреаптъ еуропеапъ, с'аі ұнделескъ, ка съ се асігірзеле ұн прівінца скопілік de a съсдине ұнтрещітатеа Свеџіа ші а Нор-вегіе.

Артік. 1. Рецеле Свеџіе се облеагъ, къ ны ва лъса Rsoieі піні о нарте din теріторілъ съњ, ны ва фаче врезпъ ұнскітъ къ ачееа, піні ва лъса, ка съ се օкніпітъ кътва de ршші; се маі об-леагъ Свеџіа, къ ны ва копчеде ршшілоръ піні дрептъ de пнгілік-пнгілік, піні de пескітъ пе теріторілъ съњ, піні dealungылъ талы-рілоръ үнері сале ші орче претенсіоне үнітіріре ла астфелд de дрептъ о ва респінде.

Артік. 2. Ұн касъ че Rsoia с'ар ұнкътъта а фаче вред' претенсіоне ла речеле Свеџіа че ар пріві ла чесізне de теріто-ріл, ла сікітъ de теріторіл, съњ ла дрептъріле қотеніте de пн-шнпілік ші пескітъ, се облеагъ речеле Свеџіа а ұнптертъши кърінсілъ ачей претенсіоні Fъръ кътъ de пнгінъ ұнтръзіріе атътъ Ұнптертълъ франчезілоръ, кътъ ші реңіне Mареі Британіе; еар-а честія іаі асъпрыші облегшіптеа а тръшіте речеле пнгіріе үн-літаръ de ажыпсіз атътъ пе үскатъ кътъ ші de тарінъ, ка ачеста үніндісе къ пнгіріе аршать а речеле Свеџік съ колкреме, спре а да пептъ къ ұнапеле челе пнвълітіріе (агресіві) а ле Rsoieі. Ұн касъ de аша съ ва отърж din қылделеңдерे ка че тръші ші ұн че тъсіръ съ се тръшітъ de ажытіріл. —

Ұнпратътълъ de статъ ръсескъ dede престе о маре гревтате din партеа пнгірілоръ апсепе. Се ұнкрединцізъ, кътъ Франда ші Англія протестеазъ ұн контра емісізде үнік а треіа пнгілоръ din ұнпратътълъ ръсескъ, че ера съ се съптскріе ла үнік din Amsterdamъ прін каса Хопе; 200 de milioane, че ера съ се съптскріе прін каса ачеста, ны е шікъ ръбрікъ.

Лагърълъ тілітаръ ұнтр'е Елсаціа ші Лота-рінпіа, деспре а къріл ұнфіндаре се скріа пнгілік ажытъ, ұнкъ ны с'а ұнфінціатъ, totgы се скріе, къ кіарж ші тръпеле челе со-сітіе din Кримъ, каре маі потъ пнгіріе сервідіе съ тръшітъ de гар-никоанъ ұн деңартаелде din ръсескъ, еар' че тікълошиді се

житъ да алте окръгътъ тилтари ше да извръщат дръмпилоръ
форсата. —

МАРЕА БРИТАНИЕ. Londonă. Фойе Londoneze се окръпъ
и каприсалѣ знеi депеше телеграфиче din Biena, каре съпът къ
графълѣ Естерхази шергъндѣ dela Biena да Ст. Петерсбургъ дъче
къ еине ши пеште проекте de паче да Rscia. „Morninr Пост“
компенсъка ачоътъ штіре ши зіче, къ гр. Естерхази дъче впѣ
тиматѣ да Rscia, ши къ Австріа е отържътъ а zори ка съ се прі-
мѣсътъ. Каприсалѣ ачествія пѣ шай е секретъ, елѣ претинде, дъпъ
към се опрімѣ жъриалеле, пімічреа съпремаціе mapitime a Rscia
дп Marea пегръ прін ачееа, къ піч о коравіе de ресвоіз съ
пѣ се днгъздіе таi толѣтъ а днтра дп апеле еi; съ се държате
тоте фортуренце de не да таизръ ши съ се ашезе консклї пеп-
търъза съ візехе, ка атаръ de негоцѣ съ пѣ се таi въпезе піч
зпѣ скопѣ алтѣлѣ прін mapina Мърії пегре; Rscia съ пѣ се таi
ашестече къ претенсіи de дрентѣ пептъ съпъшиi Сълтапълї ши
протекторатълѣ асзпра Плателорѣ съ днчетеге, лъсъндѣ din тѣлї
Rscia ши о партѣ din Бесарабія dela съдѣ, прекъм ши гвріле Дѣ-
върїй дикере.

„Тімес“ фпкъ ворвеште decspre mісізnea гр. Естерхазі ші маѣ adazде, къ ла ачеста с'ар фі фпвоітѣ ші Франца ші Англіа къ ппдінъ діферінцъ, ad. decspъгбіреа спеселорѣ реебоівлї. Ծпѣ кореспондентѣ алѣ Indenendenzei беіце din Париж фпкъ скріе фпдделесблѣ de mal съсѣ. Din тоте штіріле кътє се фппръштіе decspre фпчеркъріе de паче се пбте констата атъта, къ Австрія, Франца ші Англіа с'ак фпвоітѣ фптрѣ eine асизра впорѣ ппктѣ, каре съ сервѣскъ de васе ла пегодіацінѣ de паче, ші ачесте ппктѣ, се креде, къ ле dѣче гр. Естерхазі ла Петерсбургѣ, къ фпсърчинаре ка се ле тіжлоческъ прішіреа лорѣ dela фппера-
тіи Александра.

„Констітюціональній,“ фіє офіціаль din Франца ІІІ ворбеште деспрє нашії ачештія ші „Чесена“ акторылл артикллары респектівді кіче, къ акым са отържть не деплінш колыкрапеа Австріеї ж пітеріле апмесене ші къ Австрія не війторіз пісің дп ворбъ пісің дп фантъ не ва лякра алтфелл, декътъ дп дпделеуере къ пітеріле апмесене дп тотъ че прівеште nedenendingua Түркіеі ші күтпіна фреаптъ европеапъ.

На се штів към ші дп че modѣ ва фі колскрареа Австрії, ві „дп орчо касд речъне modalітатеа колскрѣрї еі акшт о кон-секвенцій din ұвоіреа перфектъ, че сад рестаторітъ акшт ұндре ачесте З пътері. Ұнтр'ачеста заче о пътере каре аре чеа шайтаре ұнпортаңдъ атътъ пептъръ ресбоіз, кътъ ші пептъръ паче. Ачесте сълт ворбеле „Констітюшіоналі“ ла штіріле лзі „Морнінг Пост“ decspre ұлтіматів, decspre каре се таі ұндоіеckъ ші алте жерпале, къ ва пътё фі кіарð ұлтіматів. —

Челе че се скрій деспре термінъ de 14 зіле, ти каре съ
республѣ Царлѣ, дѣкъ прітеште ппктеле орі пз, прекът ші
штіреа къ ти касѣ de непрітіре Австрія лші ва рекіста солвѣ
съ ѿ din Петерсбургѣ ші 'ші ва днтрервтн котервлѣ съ ѿ dіпло-
матікѣ къ Rscia, се въдѣ а фі тай твлтѣ пеште днвенте ші а-
дае се кѣтезате, къче „Кореспондинга австріакъ“ зіче, кѣтѣ din
штіреа че леа лгатѣ Австрія къ армата са (пбте къ днцелене
pedzчереа арматеї) пз се пбте dedвче къ ва пъши ea ти контра
Rscieї. — Апої тай черквлѣшъ ші о алъ штіре, къ гр. Несел-
пode республѣ солвѣ прѣспенскѣ бар. Вертер, каре 'лѣ undemna-
ла паче, кѣтѣ Rscia пз ва пріті пічі о kondiціsne de паче, пз
ва днчепе пічі о негодіадівпе, пъпъ кѣндѣ се тай афль впѣ пі-
чорѣ de солдатѣ стрынѣ пе пъштѣтѣ русескѣ. De ачеста пърере-
съ фіе ші Царлѣ ші Франції лвї, кіарѣ ші тої рушії.

ТУРЧІА. Konstantinopolе, 10. Дечемвр€ п. Штіріл€ со-
стїв de аїчі къ поста левантинъ спвлѣ, къ Омер Паша а лятѣ
локалитатеа Копі, каро с пытai 5 milie departe de Китаїс ші-
къ аїчі аѣ пѣсѣ тъна не талте magazinе къ провіантѣ ші къ 12
mil kожбоче. — Despre капітлареа Караслакі фпкъ пз сосіръ ръ-
порте офіціосе дп кап.talъ. — Дела Кримъ се прімі штіре, къ
оперъчніле ръсбеліче с'аѣ фпpedekatъ, фiindѣктъ апа Чернаia се-
ревърсъ. —

Се тај скріє, къ да кърта Търчиев стъ еаръш впъ министерът алѣ дѣ Решид Паша. —

— Деспре війторівлѣ Пріпчіпателорѣ, каре се черпѣ ажъ
дн Константіополе шї deespre реглареа лорѣ, с'аѣ стрѣкватѣ
зпеле ппктѣ че со прімірѣ шї de конференца de аколо; ачесте
свт: Съсціпереа Съзерѣнітції Сълатапвлї; лівера адміністраре
інтернѣ; Moldova шї Цёра ромънѣскъ съ факъ впѣ статѣ свтѣ
шпѣ Пріпцѣ пътъитеанѣ алесѣ пе віацъ; тодї фапаріоцї свт de
аічї ескішї; губерніялѣ съ фіе репресентатівѣ, кѣ дбѣ камере;
шілдіе національ; фортьрецеле съ се рестауэрзе; дн челе de

къпетене съ фіе гарнісопъ търческъ. Трієзтълъ че е а се да ла
Портъ се ва фіпса ла днтрареа Domпелгі дп скажнъ ші ачела ва
решълѣ пе віацъ. —

Rусия. „Odesa. „Oest. Zeit.“ днпрѣштіе о штіре din Odesa, кѣмъ аколо се ворбеште фортѣ швлтѣ decspre ѣнѣ трак-
татѣ секретѣ, каре с'ар фі днкоеіетѣ днltre Русіа ши Стателе Nopdamerікане, дн пштереа кървіа съ'ші dea ажторѣ днпрѣш-
татѣ, дѣкъ къмъа Nopdamerіка ар фі днпімінате de пштеріле а-
пссене къ рѣбоїз. Стателе nopdamerікане с'аѣ deкіаратѣ одатъ,
къ еле нѣ се аместекъ дн кавса ресърітѣпъ; побѣ фі къ пеп-
трѣ алте евентвалітѣдъ маї цеперале съ се фіе фѣкѣтѣ астѣфелѣ
de паші. Dap' файма ачеста ва фі ешітѣ din алте шгірі, каре
черкѣлѣзъ, кѣмъ кабінетвлѣ din Петерсбургѣ пегодіаизъ къ кабі-
нетвлѣ din Вашингтон, пептрѣ ка съ і къмпере вр'о 40—50 de
коръбій. —

Din Варшавіа се скріє, къ Пр. Паскевічъ е фортэ рѣдъ бо-
павъ; файта вреа а шті, къ елъ ар фі ші тэрітъ дн 19. Де-
чembere. —

АНШИНДАРЕ.

Ioan Bainadé Pava, къ болта de галантаре ші ар-
тефакте дн strada съквілоръ №. 247, днші рекомъндъ пентръ
сърбъторіе Nashterі че се апропіе ші пентръ апвлѣ поѣ, totd-
фелівлѣ de артефакте потрівіе пентръ аресенте пропчілоръ, пре-
към ші пентръ чеї крескві, ші се рόгъ ка съ пофтескъ верчіпе
спре a bedé дн локалітатеа лві, дн че кіпѣ е провъзгатъ ea къ
челе маї але се обіекте, de каре аічі днкъ нз с'ад възятѣ пъпъ
акъм, ші ачеста нз нзмаї дн болта de пъпъ акъм, чи ші дн ка-
твлѣ din тѣї de асвіра ші обіектеле съ вжndѣ къ предгрі еф-
тіне дефінте. —

Inscriere de Prenumeratii

1 a

Gazet'a Transsilvaniei s i F ó i 'a *pentru Minte, Inima si Literatura* pe anul 1856

totu cu pretiulu desifptu de pana acum,
cu totu ca jurnalele isi suira pretiulu dupa caristia ce
domina; asia pretiulu e:

pe 6 luni 5 f., pe $\frac{1}{4}$ 2 f. 30 cr. m. c. în Iaintrului Monarchiei;
și 7 f. m. c. (sau 21 sfânti) în terile neaustriace.

Gazeta va esi ca si pena acum de doue ori pe septamana afara de serbatorile Nascerei si ale Invierii; Folia o data pe septemana dupa modalitatea de pena acum; va depinde inse dela numerulu prenumerantilor imhogatirea Foliai: —

Ca oficiale va publica scrisile cele mai însemnate.

Prenumeratiunea se face pe la c. r. oficile postale si la cunoscutii vechii nostri DD. Corespondenti, ca si pana acum.

Se astă pentru doritori exemplare de ajunsu atatu dela 1. Ianuariu catu si dela 1. Iuliu a. c. cu pretiulu indatinoatu.

Scrisorile numai cele francate se voru deschide. Devis'a remane cea vechia: binele publicu.

Domnii prenumeranti sesi dea acurat u numele postei cei mai de aproape cu ambe numele, romanu si germanu ori magiaru.

Redactiunea va procede în cadrul susținutului și de aci încolo.

fara ca sa-si mai faca programe mari, pentru care apoi sa nu fie in pusenie a-si tienă cuventulu. —

Reclamatiunile sa se tramite desfacute si sa aiba Nrulu pe adresa insemnatu, ad. de pe coperta in care se tramite **Gazeta infasiurata**; apoi reclamatiumi dupa ani seu semestre intregi facute nu se pot respecta nici odata. — Dnii, carii au ramas cu refuirea prenumeritiei indereptu, se binevoiesca a nu mai amana refuirea.

Адіо Іп Брашовъ 29. Децемвре н.:

Абрзлъ (галвінії) 5 ф. 17 кр. тк. Арфітблъ 13 %.